

Un gând despre Călin Mihăileanu – Prof. dr. ing. Florin Teodor Tănăsescu

Amintirile mele despre inginerul *Călin Mihăileanu*, cel care îmi va fi devenit peste ani „un apropiat” prin gânduri și speranțe, se îndreaptă spre anii 1968, când, răspunzând solicitării adresate Institutului de Cercetări Electrotehnice în cadrul căruia eram un tânăr cercetător, am pășit în biroul său de director în Ministerul Energiei și președinte al Comitetului Național Român al CIGRE, pentru a discuta propunerile de rapoarte pe care partea română trebuia să le trimită la Sesiunea CIGRE din anul 1970 de la Paris. În calitatea sa de președinte al Comitetului Național Român al CIGRE, *Călin Mihăileanu* era cel care selecta rapoartele științifice – limitate ca număr – , pe care țările membre CIGRE aveau dreptul să le prezinte la Reuniunile generale care se organizau din doi în doi ani. Întrucât România avea dreptul de a trimite doar patru-cinci rapoarte, alegerea celor mai reprezentative teme era o problemă de mare importanță, deoarece temele trebuiau să reflecte cercetările dezvoltate de România în electricitate și, totodată, să păstreze tradiția înscrisă de lucrările susținute la sesiunile anterioare de *C. I. Budeanu*, *C. D. Bușilă*, *Plautius Andronescu*, *I. S. Antoniu*, *Paul Dimo*, ș.a .

Diferența de vârstă dintre mine și *Călin Mihăileanu* nu era prea mare, în schimb diferența de funcții era, ceea ce mi-a creat în primul moment o anumită stânjeneală, cu atât mai mult, cu cât despre CIGRE și despre faimoasele sale rapoarte nu știam decât din biblioteca electrotehnică a profesorului *Alexandru Popescu*, ele constituind căutate surse de inspirații în abordarea unor cercetări și pentru semnalarea direcțiilor de vârf în care se lucra în lume, pe care încercai și tu să o faci.

I-am înțeles dorința și orgoliul de a avea rapoarte cu înalt conținut științific, cu tematici care să însemne direcții noi în cercetare și rezultate care să dovedească că exista o școală de electricitate românească, continuatoare a ceea ce membrii CIGRE o cunoșteau de mulți ani datorită lucrărilor românești din domeniul energiei reactive și a sistemelor de unități, a Vocabularului electrotehnic, contribuții apreciate în mod deosebit. Mulți își aminteau că problema energiei reactive a izvorât din preocupările CIGRE de a clarifica această problemă, românul *C. D. Bușilă* fiind ales în 1927, președintele Comitetului de Studii pentru ameliorarea factorului de putere creat în CIGRE , în cadrul căruia *C. Budeanu* – raportor al acestui comitet – va propune la Reuniunea CIGRE de la Stockholm (1936) definirea mărimilor și unității reactive.

Rigoarea pe care *Călin Mihăileanu* o avea în selecția subiectelor de abordat în cadrul acestor rapoarte, îmi explica de ce ținea atât de mult la calitatea acestor lucrări, de ce avea orgoliul științific ca referatele specialiștilor români să fie primite la Reuniunile CIGRE cu interes științific, iar contribuțiile aduse de acestea să fie menționate în rapoartele de concluzii ale secțiilor „pentru a rămâne”.

Întrebat cu ce raport ar putea veni Institutul meu, ICPE, i-am sugerat că problema descărcărilor parțiale și a îmbătrânirii izolațiilor în echipamentele de înaltă tensiune, precum și găsirea unei metode și a unui parametru care să indice starea de degradare a izolației, putea constitui un subiect nou, important și deschizător de noi direcții de cercetare, lucru care se va fi dovedit în timp și astăzi, deoarece acest domeniu face și în prezent obiectul a numeroase cercetări. I-am propus ca tema să se intituleze „Stabilirea unui criteriu de apreciere a degradării unei scheme de izolație sub acțiunea descărcărilor parțiale” și să adâncesc unele idei pe care le lansasem în teza de doctorat și care speram că merită să fie puse în discuție. A insistat asupra structurii lucrării, s-a interesat cu ce noutăți poate veni aceasta și, după tinerețea și înflăcărea cuvântului meu, a venit matura sa decizie de a fi de acord, sugerându-mi că, deși mai erau doi ani până la Sesiune „să mă apuc serios de treabă și să fac o lucrare bună”.

Alegerea subiectului s-a dovedit fericită, iar unele idei din acest raport au fost preluate în concluzii, ca idei de dezvoltat, lucru care urma să se întâmple și la Reuniunea generală CIGRE din anul 1978, unde România a venit cu un al doilea raport care trata problema arborescențelor create de descărcările parțiale în izolația cablurilor.

Colaborarea în cadrul CIGRE a fost punctul de plecare a unor colaborări profesionale pe care și eu, ajuns director al unui Institut de cercetare în domeniul electrotehnicii, și el - director al unui institut de cercetări în domeniul energiei, le-am avut de rezolvat.

Dintre numeroșii oameni de valoare pe care i-a avut Ministerul Energiei și cu care am avut șansa de a colabora, sunt doi oameni, *Adrian Georgescu* și *Călin Mihăileanu*, care vor sta în fața mea ca personalități ingineresti reprezentative, cu înalt nivel de cunoștințe, implicați în ceea ce fac și cu o ținută morală care impunea fără ostentație. Sunt oameni care pot fi modele pentru mulți. Este amintirea pe care le-o port, pentru că acești doi oameni au exercitat o puternică influență asupra mea iar, etapele ulterioare ale vieții mele m-au pus în nenumărate ocazii să pot verifica aceste calități.

Lui *Călin Mihăileanu* îi datorez faptul că mi-a facilitat „ieșirea la mare” și prima ocazie de a participa, la Paris, la o manifestare științifică de o asemenea amploare, o ștachetă peste care trebuia să sari dacă voiai să fii în această lume.

După „episodul CIGRE”, viața ne-a pus pe amândoi în situația de a acționa împreună la creșterea prestigiului cercetării românești, și unul, și altul devenind directori ai unor institute de cercetări: *Călin Mihăileanu* în domeniul energiei, iar eu în cel al electrotehnicii, ambele institute angajate în dezvoltarea sistemului energetic și al asimilării echipamentelor aferente. Am avut multe colaborări și multe prilejuri în care să ne simțim „Cineva” și poate mai puține în care eram „Nimeni”, dar indiferent de situație aveai forța de a crede „că știi și poți” și erai mai puțin atins de aprecierile făcute despre tine.

Dezvoltarea celor două institute, ICPE și ICEMENERG, s-a realizat pe platforma Vitan, cu o bază materială puternică și cu oameni de mare valoare care au făcut ca cercetarea în sectorul electric să fie printre cele mai puternice din țară. Cred că mai târziu, numirea noastră ca directori generali ai unor institute centrale de cercetări, institute care coordonau științific întreaga cercetare a domeniului, se justifica și prin rezultatele profesionale pe care noi și colectivul pe care-l coordonam, le-am adus la dezvoltarea domeniului.

Performanțele științifice ale lui *Călin Mihăileanu* în domeniul energiei sunt cunoscute și se alătură celor realizate de școala energetică românească. Ele nu se rezumă doar la publicații sau susțineri de comunicări, ci au constat în realizări fizice care rămân în istoria energiei românești ca performanțe deosebite la care *Călin Mihăileanu* a contribuit, atât ca director tehnic în minister, unde a inspirat direcțiile de dezvoltare și maximizare a valorilor intelectuale de care dispunea, cât și ca director de cercetare.

În lumea celor care lucrau în cercetarea științifică, o lume poate mai aparte și dominată de dorința de a fi lider, *Călin Mihăileanu* nu s-a străduit niciodată ca acest obiectiv, să-l preocupe! Au făcut-o însă realizările sale științifice, și a făcut-o, în special „omul Călin Mihăileanu”.

Om de cultură, în care tehnica constituia doar una dintre laturile sale, *Călin* era și un om cu care puteai discuta nu doar despre tehnică, ci și despre muzică, literatură, artă, cu un discurs care dovedea cunoaștere, fără să epateze, pentru că era posesorul ei.

Pe cei pe care-i considera egali îi căuta și îi păstra, iar pe ceilalți îi evita. În orice discuție se distingea prin modul documentat și riguros de abordare a problemelor, era receptiv la sugestiile colaboratorilor, pe care-i făcea partaș la succese, dar pe care-i păzea în cazul nereușitelor.

Era calm în discuții, nu l-am auzit niciodată ridicând tonul, avea un mod deosebit de a detensiona o atmosferă încordată, strecurând câte o fină ironie. Era apropiat de oameni, iar aceștia îl considerau un lider adevărat.

Avea un simț deosebit al onoarei care trebuie acordată înaintașilor. Îmi amintesc că a făcut-o atunci când a scris despre *C. Budeanu*, așa cum a făcut și la aniversarea de 75 de ani a academicianului *Aurel Avramescu* (noiembrie 1978), când cuvintele adresate de el cu această ocazie la Casa Universitarilor, au cinstit personalitatea științifică a acestuia. Era generos și recunoscător pentru realizările înaintașilor, se încadra în marea familie a celor pentru care știința i-a dat forța de a rezista, rămânând în ea, similar cu forța lui *Anteu*, dovedită doar atunci când rămânea cu picioarele pe pământ, o lume care nu are nici început și nici sfârșit

În albumele mele am găsit fotografia de mai jos în care sunt cei invitați să participe la această sărbătoare. În fotografie, primul din stânga pe rândul doi este *Călin Mihăileanu*,

alături de academicienii *Constantin Dinculescu, Bălan, Grigore Cartianu, Elie Carafoli, Remus Răduleț*, profesorii *Ștefănescu, I. Adămuț, Valerian Ciofu* și subsemnatul.

Aceasta era lumea lui *Călin Mihăileanu*, pe care el o respecta și care, la rândul ei, îl respecta în egală măsură!

Mulțumesc doamnei *Ella Răduleț*, cea care mi-a vorbit cu atâta suflet despre acest proiect dedicat lui *Călin Mihăileanu* și care m-a îndemnat să-mi depăn câteva amintiri, cu regretul meu de a fi spus prea puțin decât ar fi putut fi scris!

București, 31 octombrie 2020

(Prof. dr. Ing. Florin Teodor Tănăsescu a fost director general al ICPE București-Institutul de Cercetări și Proiectări Electrotehnice, timp de 20 de ani, secretar de stat în Ministerul Educației și Cercetării, președintele Comitetului Electrotehnic Român, secretar general fondator al Academiei de Științe Tehnice din România)